

SID



سرویس های ویژه



سرویس ترجمه تخصصی



کارگاه های آموزشی



بلاگ مرکز اطلاعات علمی



سامانه ویراستاری STES



فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

دوره ترمین

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

دوره ترمین

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

دوره ترمین

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

بررسی اصول زیبا شناسی در طراحی معماری

نویسنده اول: مژگان روشن

دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه

Roshan.mozhgan@yahoo.com

نویسنده دوم: جواد شریف نژاد

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه

Jshn_1@hotmail.com

چکیده

زیبایی شناسی پدیده ای کاملاً حسی است که تنها انسان به عنوان اشرف مخلوقات و دارای قوه تعقل، قادر به درک آن می باشد. زمانی که فعالیت معماری معطوف به طبیعت و مناظر طبیعی می شود و در قالب علم معماری منظر نمود پیدا می کند، اصول زیبایی شناسی طبیعی که رابطه حسی و عاطفی با زیبایی ها و جلوه های طبیعی را بیان می کند به آن راه پیدا کرده و در سنجش آن مؤثر خواهد بود. از آنجا که قوی ترین حس انسان برای درک زیبایی طبیعت، حس بینایی می باشد، ارزیابی کیفیت بصری به عنوان نقطه عطف علم زیبایی شناسی در طبیعت شناخته شده است. معماری هنر ساختن فضا و فضا عصاره معماری است. در هنر طراحی و معماری، فضا از جهان تجریدی فضای ذهنی و روابط منطقی آن آغاز می شود و به فضای عینی و عملی می انجامد. انسان در فضای معماری به تفکر می پردازد، با آن زندگی می کند و در نهایت فضا را خلق می کند.

واژگان کلیدی: زیبایی، زیباشناختی، معیار زیبایی، ملاک زیبایی، انواع زیبایی.

(۱) مقدمه

سابقه «زیبایی» و «زیباشناختی» را به لحاظ تاریخی باید در میان اقوام کهن و دوران باستان جست و جو کرد. آثار به جا مانده از شعر، داستان، معماری و صنایع دستی، تماماً حکایت از نبوغ زیبایی انسان‌های اولیه دارد. بعضی از فلاسفه یونانی از جمله «ارسطو»، «افلاطون»، «سقراط»، «پارمنیدس» و بزرگانی دیگر همچون «رنه دکارت» و «اسپینوزا» که تفکر خودگرایی داشتند، زیبایی را چیزی می‌دانستند که با منطق و علم قابل بررسی باشد. از طرفی دیگر، تجربه‌گرایی چون «جان لاک»، «هیوم» و «بارکلی» زیبایی را نوعی احساس می‌پنداشتند. بعدها «دکارت» با در نظر گرفتن هر دو تفکر چنین ابراز عقیده کرد که زیبایی هم حاصل علم و منطق و هم حاصل احساس و ادراک است. «زیبایی‌شناسی» در قرن ۱۷ شکل منسجم تری به خود گرفته و در قالب علم کلاسیک عرضه شد. به گفته «بندتو کروچه»، فیلسوف آلمانی، نطفه‌های علم «زیبایی‌شناسی» در ادوار گذشته بسته و در قرن ۱۷ به معنی واقعی کلمه ظاهر شده است. «مازلو» در شرح نیازهای انسانی، نیاز به «زیبایی» را جزیی از ناشناخته‌ترین نیازهای انسانی می‌داند. وی معتقد است این نیاز در بعضی افراد وجود دارد؛ این گونه افراد با دیدن زشتی به طریقی خاص بیمار می‌شوند و با قرار گرفتن در محیطی زیبا بهبود پیدا می‌کنند. این حالت تقریباً به طور عام در کودکان سالم دیده می‌شود (پاکزاد، ۱۳۸۸: ۳۷).. نخستین بار، واژه‌ی «زیبایی‌شناسی» (از سوی «الکساندر گوتمبلر بومگارتن» (،) فیلسوف قرن ۱۸ استفاده شد که به شناخت از طریق حواس و علم حسی اطلاق می‌شد. او بعدها این واژه را در معنای فهم زیبایی با احساسات به خصوص در هنر، به کار برد. هر چند با توجه به معنی آن (درک انسان از زیبایی یک پدیده) می‌توان گفت با اینکه «زیبایی» واژه‌ای نوین است اما درک زیبایی، پدیده‌ای تازه نیست و قدمتی به عمر تاریخ بشر دارد (گلدمن، ۱۳۸۵: ۸۸) در ادیان و گرایش‌های مذهبی ملل نیز میل به «زیبایی» به چشم می‌خورد. در «اوپانیشادهای هندی» و «آیین زرتشتی» شاهد گرایش همه‌جانبه به سوی «زیبایی» و نشانه‌هایی از «زیبایی‌شناسی» هستیم. در کتاب «اوستا»، «آناهیتا» نام فرشته آب‌ها و زیبایی‌هاست. در یونان باستان، «ژئوس» به عنوان خدای آسمان‌ها، به صورت مردی زیبا و جذاب در داستان‌ها ترسیم شده است. در همین فرهنگ «هوا» (در لغت به معنی زمین است، اما شهبانوی آسمان لقب یافته و زنی جوان و زیبا بوده است) (کروچه، ۱۳۸۱: ۱۸۵).. از منظر اسلام، «زیبایی» نشانه‌ای روشن از آفرینش الهی است و هر کجا انسان با دیدی زیباشناختی به پدیده‌های آفرینش بنگرد، مجذوب زیبایی آن خواهد شد. از ذره برف در زیر ذره بین با آن ساختار هندسی منظم تا کهکشان‌های بزرگ، همه جلوه‌گاه حسن و جمال خداوند یکتاست. زمینه‌ساز بودن زیبایی‌های مادی و محسوس برای رسیدن به زیبایی‌های معنوی و الهی، عملکردهای اصلی جمال‌دنیایی است که در کلام الهی از آنها به عنوان آیاتی که باید انسان را به خالق ارزش‌های معنوی برسانند یاد

شده است. زیبایی در آفرینش تمامی ذرات هستی، منظور نظر خداوند بوده و او همه چیز در آفرینش تمامی ذرات هستی، منظور نظر خداوند بوده و او همه چیز را نیکو آفریده است. آیه ی «الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ» (سجده ، آیه ۷) در عین آنکه اشاره می دارد هر چیزی در هستی به گونه ای آفریده شده که نقش خود را به خوبی ایفاء کند تأکیدی هم بر بُعد زیبایی آن دارد. زیبایی در اسلام و قرآن، صرفاً صبغه ای تاریخی ندارد بلکه با وجود آدمی، آمیخته شده و یکی از فعالیت های مهم روحی اوست در قرآن کریم می خوانیم: «لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ» (سوره تین ، آیه ۴) خداوند انسان را در زیباترین شکل ممکن آفرید. در واقع، قالب انسانی، عینیت زیبایی در عالم است. بنابراین از این منظر، خاستگاه اصلی زیبایی را باید در انسان بجوئیم و او را منشأ زیبایی بدانیم.

۲) روش تحقیق

پژوهش حاضر با بهره گیری از مطالعات کتابخانه ای و با رویکرد تحلیلی - توصیفی بر آن است تا به بررسی مفاهیم مختلف پیرامون بحث زیبایی شناسی در معماری بپردازد. جهت نیل به این غایت، ابتدا مفهوم زیبا شناسی و اصول زیبا شناسی اشاره می شود و سپس به انواع زیبایی و زیبایی از دیدگاه فیلسوفان و معماران بزرگ جهان مورد بررسی قرار می گیرد.

۳) مفهوم زیبا شناسی در معماری

عوامل بسیار زیادی مانند قابلیت استفاده ، ساختار ، مقاومت مصالح ، مسائل مالی و بالاخره ضوابط ساختمانی این آزادی را محدود می کند. زیبا شناختی تنها عاملی که باید مورد توجه قرار گیرد نیست. اما در این نیز که این عامل در معماری نقشی اصلی دارد نمیتوان شک کرد. (گروتز ، ۱۳۸۴)

۴) اصول زیبا شناسی

مهمترین اصول زیبا شناسی در طراحی و معماری عبارتند از سادگی ، تنوع ، توازن ، تاکید ، توالی ، مقیاس که در زیر به طور اجمالی به آن ها پرداخته شده است.

۱.۴ سادگی

همواره رعایت سادگی در طراحی باعث ایجاد زیبایی خوشایند و مطلوب می شود. همیشه طرح های ساده بیشتر از طرح های شلوغ مورد توجه مردم هستند. البته سادگی به معنای رکود ، کندی یا یکنواختی محض در طراحی نیست ، بلکه به معنای ترکیبی دقیق و ماهرانه از کلیه عناصر بکار

رفته در طرح برای دستیابی به هدف مد نظر است. در سادگی به جای ایجاد تغییرات زیاد در عناصر طراحی، عناصری را که در یکی از خصوصیات بصری یعنی شکل، خط، بافت یا رنگ مشابه هستند در طرح تکرار می‌کنند.

۲.۴. تنوع

استفاده از عناصر طراحی با فرم، بافت و رنگ گوناگون باعث ایجاد تنوع در طرح می‌گردد. میزان تنوع به هدف طراح بستگی داشته و از تضادهای کوچک و ظریف تا تضادهای شاخص و قوی را در برمیگیرد. تنوع از یکنواختی حاصل از سادگی طرح می‌کاهد.

۳.۴. توازن

توازن به معنای مد نظر قرار دادن وزن و حجم عناصر طراحی در فضاهای مختلف است. به زبان دیگر متوازن کردن وزن و حجم عناصر در دو طرف یک محور فرضی. انسان به طور غریزی توازن را در هر چیزی که می‌بیند جستجو می‌کند. توازن می‌تواند متقارن یا طبیعی باشد.

۴.۴. تاکید

همان‌طور که از نامش پیداست یعنی اهمیت دادن به قسمتی از منظر که نسبت به سایر قسمت‌ها از جذابیت و ارزش بصری بیشتری برخوردار بوده و یا طراح از تاکید در آن قسمت هدف خاصی را دنبال می‌کند. وقتی که قسمتی از طرح با ایجاد تاکید، غالب‌تر از بقیه قسمت‌ها جلوه می‌کند و چشم به آن سمت هدایت می‌شود، در هدایت چشم به آن سمت، چشم به دنبال چیز خاص و مهمی است. استفاده از تاکید بدون دلیل و هدف خاص احساسی خوشایند و نامطبوع در بیننده ایجاد خواهد کرد.

۵.۴. توالی

توالی عبارت است از ایجاد تغییر تدریجی و پیوسته در خط، شکل، بافت، یا رنگ عناصر به صورت جدا از هم و یا به صورت ترکیبی که هدف از ایجاد آن کنترل دید ناظر و هدایت آن به سمت نقاط مهم است. با ایجاد توالی با حرکات موزون، می‌توان به بهترین تضاد در طرح دست یافت.

۶.۴. مقیاس

از دیگر اصول مهم زیبایی‌شناسی که استفاده از آن در طراحی الزامی بوده و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، رعایت تناسب نسبی و مطلق بین کلیه عناصر طرح در فضای طراحی است که تحت عنوان مقیاس در طراحی مطرح بوده و مقیاس در طراحی، انتخاب و جانمایی عناصر کاربرد

دارد. از مقیاس می توان به عنوان ابزاری مهم جهت تاکید عناصر در فضا و کاهش یا افزایش درجه اهمیت یک فضا نیز استفاده می شود (Gatto,1992)

۵) ارزشهای زیبا شناسی و محیط ساخته شده

از قرن ها پیش به موازات پرداختن به زیبایی شناسی در مباحث فلاسفه ، هنرمندان و معماران ، جستجو برای تدوین علم اثباتی زیبایی شناسی نیز جریان داشته است .

درک کامل مفهوم زیبایی شناسی مشکل است ، ولی فهم اولیه عوامل موثر در ادراک خوش آیند بودن محیط امکان پذیر است . نقش این عوامل پیچیده تر از سودمندی یا نتایج ابزاری فهم محیط است . زیبا شناسی تحت عنوان زیبا شناسی حسی و فرمی و نماین هنوز معتبر است .

۱.۵. زیبا شناسی حسی

در مورد زیباشناسی حسی دانش کمی وجود دارد . تحلیل های موجود بشدت ذهنی و درونی اند . تنها کسانی که به این موضوع علاقه نشان می دهند طراحان محیط با رفتارشان هستند . طراحی محیط به طور سنتی با زیبایی شناسی فرمی و نمادین سروکار داشته است . این توجه به معنای این نیست که اهمیت زیبا شناسی حسی کمتر است . بلکه تنها نشان دهنده عدم وجود دانش کافی در مورد آن می باشد .

۲.۵. زیبا شناسی فرمی

زیبا شناسی فرمی ، مدت ها دل مشغولی اصلی طراحان محیط و در زمانهای مختلف موضوع بحث تاریخ معماری ، طراحی منظر ، و طراحی شهری بوده است ، می پردازد . موضوع زیبا شناسی فرمی ارزشهای اشکال و سازه های محیط است . این توجه به فرم اشکال ، نوعی تجمل گرایی ادراکی است . این توجه به فرم اشکال ، نوعی تجمل گرایی ادراکی است . این که احساس لذت از درک بعضی الگوها ، تناسبات و اشکال ، مبنای زیست شناختی دارد یا نه ، از مباحث زیبا شناسی فرمی است . اگر این درک به جای مبنای زیست شناختی ، بر اساس منطق فکری خود آگاه و آزمون الگوهای محیط به دست آید ، قرار دادن نیازهای شناختی در بالاترین سطح مدل سلسله مراتب نیازهای انسانی مازلو ، منطقی است .

۳.۵. زیبا شناسی نمادین

با معانی تداعی کننده و لذت بخش محیط سرو کار دارد . این موضوع در سالهای اخیر مورد توجه رفتار شناسان قرار گرفته است . در اعتبار تحقیقات انجام شده در این حوزه ابهاماتی وجود دارد . با این حال معرفی زمینه های اصلی پژوهش و تبیین نقش آنها در تدوین نظریه طراحی محیط امکان پذیر است . (لنگ ، ۱۳۹۴)

۶) انواع زیبایی

یکی از انواع زیبایی که کانت از آن یاد میکند زیبایی مجرد و زیبایی الحاقی است. او زیبایی مجرد را نوعی از زیبایی می‌نامد که صرفاً فیزیکی است. وی همچنین زیبایی را به دو دسته تقسیم میکند: زیبایی طبیعی که انسان در به وجود آوردن آن نقشی نداشته است و زیبایی هنری که توسط انسان به وجود می‌آید و آن را بیان زیبایی یک چیز می‌داند. (کروچه، ۱۳۸۱)

علامه جعفری زیبایی را به دو دسته کلی طبیعی و عقلانی تقسیم می‌کند و زیبایی طبیعی را نیز به دو دسته تقسیم می‌کند: زیبایی طبیعی محسوس که در سطح طبیعت نمود پیدا می‌کند و زیبایی نامحسوس طبیعی مانند نمود قدرت، علم و آزادی. زیبایی معقول را نیز به دو دسته تقسیم می‌کند: دسته اول زیبایی معقول ارزشی که نشانگر وارستگی‌های روح است مانند عدالت، حکمت و شجاعت. و دسته دوم زیبایی جمال مطلق. دونوع اول را زیبایی نسبی و محدود و دونوع اخیر را زیبایی لم یزال، ثابت و پایدار می‌داند. (پاکباز، ۱۳۸۰)

سانتیاگو نیز زیبایی را به سه دسته تقسیم می‌کند: زیبایی حسی که مربوط به حواس فروتر مثل بوییدن، لمس کردن و چشیدن است و درباره آن کمتر می‌دانیم. زیبایی فرمال که عمدتاً دیداری و شنیداری است و قوانین گشتالت بر آن حاکم است، زیبایی سمبولیک که آمیخته با مفاهیم است (لنگ، ۱۳۹۴)

۷) زیبایی‌شناسی تجربی

علوم رفتاری برای تحلیل تجربه زیبا شناسی به فنون علمی و شبه علمی متکی بوده است. بیشتر مطالعات این رشته بر تحلیل همبستگی استوار است. در این مطالعات رابطه دو متغیر یا بیشتر با استفاده از کنترل طبیعی یا کنترل برنامه ریزی شده اندازه گیری شده است. بیشتر تحقیقات روان شناختی اخیر بر جنبه های فرمی یا ساختاری آثار و اشیاء هنری به عنوان متغیر مستقل و ادراکات ذهنی مردم از آنها به عنوان متغیر وابسته متمرکز بوده اند. ویژگیهای آثار و اشیاء هنری با چگونگی پاسخ مخاطبین همبستگی دارند. این پاسخ ها نیز با خصوصیات شخصیتی، پایگاه اجتماعی - اقتصادی و پیشینه فرهنگی مردم مرتبطند. (همان منبع)

۸) زیبا شناسی نظری

زیبا شناسی نظری، مانند تحقیقات روان شناختی اولیه، بر تحلیل درونی و باورهای شخصی از مفهوم زیبایی و خوشایند بودن محیط استوار است. چنین تحلیل هایی تحت عنوان هرمنوتیک، پدیدارشناسی، وجودی، و سیاسی که همگی فلسفی اند، انجام شده اند. هرمنوتیک محیط را به عنوان یک متن تفسیر می‌کند. پدیدارشناسی معانی زیادی دارد، در مطالعه زیبایی شناسی به بینش شهودی در شناخت متقابل فرد و محیط گفته می‌شود. رویکرد وجودی به عمل خلاق و محصول هنری به وجود آمده می‌پردازد. رویکرد سیاسی، بویژه مارکسیزم، هنر را محصول و جلوه ستیز طبقاتی، و رویکرد روانکاوانه هنر را موجب پالایش روان می‌داند. هر کدام از این رویکردها به سهم خود به شناخت هنر کمک می‌کنند، ولی به تجربه مردم در محیط توجه ندارند. تنها گروهی از پژوهشگران که

مدل‌های ماهیت تجربه زیبا شناختی را بر مبنای نظریه‌های روان‌شناختی و تحلیل درونی تدوین کرده‌اند، به تحول نظریه طراحی محیط کمک کرده‌اند. این مدل‌ها که چارچوب مفیدی را برای نقد معماری فراهم می‌آورند، قابل آزمون نیز هستند. جان دوی (۱۹۳۴) اعتقادی به جدایی تجربه زیبا شناختی از زندگی روزمره نداشته است. تجربه زیبا شناختی مورد نظر اگرچه ممکن است با موضوع‌ها و فعالیت‌های ویژه‌ای مرتبط باشد، ولی از زندگی روزمره مردم ناشی می‌شود. (همان منبع)

۹) تغییرات مفهوم زیبایی در طول زمان

بیش از دو هزار سال است که آنچه زیبا بوده، نقش و ثبت شده است. از آغاز دو نوع زیبایی زیبایی وجود داشته است و این دوگانگی تا امروز نیز همچنان حفظ شده است.

افلاطون (۳۴۷-۴۲۷ قبل از میلاد) معتقد به دو نوع زیبایی بود: از سویی زیبایی طبیعت و موجودات زنده و از سویی دیگر زیبایی هندسه، خط و دایره. او معتقد بود که زیبایی طبیعت نسبی است در حالی که زیبایی هندسی یا آنچه که بدست بشر ساخته شده است مطلق است.

ارسطو (۳۲۲-۳۸۴ قبل از میلاد) به زیبایی حسی عینی بخشید. در یونان باستان (مکتب هلنیسم) خلاقیت شخصی اهمیت پیدا می‌کند و معمار وسیله بیان زیبایی‌های ریاضی می‌شود ساخته شده بنیان بر بنیان هماهنگی، تقارن و نظم.

ویتروویوس (Vitruvius) (قرن اول قبل از میلاد) می‌گوید: در بنا کردن بایستی به استحکام، مفید بودن و ظرافت توجه داشت. زیبایی به همراه ایستایی و کار آیی یکی از سه عامل نقش دهنده در معماری است. زیبایی وقتی قابل حصول است که: ساختمان نمایی مطبوع و خوش آیند داشته باشد و تقارن اجزاء آن به درستی حساب شده است باشد. منظور ویتروویوس از تقارن چیزی است که ما امروز تناسب می‌گوییم. یک ساختمان وقتی زیبا به حساب می‌آید که تناسب بین اجزاء آن بر اساس قواعد مشخص باشد.

ویتروویوس معتقد به شش عامل اساسی زیبا شناختی در ساختمان بود:

- الف: نسبت اندازه های اجزاء ساختمان با یکدیگر و با کل ساختمان .
- ب: ارتباط بین اجزاء ساختمان و نظم آنها در کل ساختمان .
- ج: ظرافت ظاهری هر کدام از اجزاء و کل ساختمان .
- د: تناسب مدوله بین تک تک اجزاء و کل ساختمان به طوری که بتوان کوچکترین واحد را در تمامی ساختمان همه جا دید .
- ه: تجهیز ساختمان به ترکیبی که متناسب با نوع استفاده بنا باشد .
- و: تناسب هزینه با عملکرد و مصالح به کار رفته .

پلوتین (Plotin) (۲۷۰ - ۲۰۵ بعد از میلاد) می گوید: ذات زیبایی نمی تواند در هماهنگی اجزاء باشد چه اگر چنین بود زیبایی فقط در ترکیب قابل یافتن بود . زیبایی به عکس آنچه که افلاطون گفته است فقط قابل تجربه معنوی است و سرچشمه آن روح است .

اگوستینوس (Augustinus) (۴۳۰ - ۳۵۴ میلادی) زیبایی را در اعداد می دانست . او می گفت: زیبایی در فرم هایی وجود دارد که زائیده اعداد باشند . به این ترتیب نظری شبیه نظریه هندسه افلاطون داشت .

لئون باتیستا آلبرتی (Leon Battista Alberti) (۱۴۷۲ - ۱۴۰۴) می گوید: زیبایی در همخوانی قانونمند بین اجزاء است که به وحدتی منجر شود بر اساس عدد و نسبت و نظمی خاص ، چنانکه کنسیتیناس - یعنی بالاترین قانون مطلق طبیعت - آن را می خواهد .

آندره ۱ پالادیو (Andrea Palladio) (۱۵۸۰ - ۱۵۰۸) نیز نظرش را بر بنیان ویتروویوس گذاشته بود و زیبایی را به همراه کار آبی و ایستایی یکی از سه عاملی می شمرد که یک بنا را قابل ستایش می کنند . این مفهوم زیبایی را نیز پالادیو از آلبرتی به عاریه گرفته است که سرچشمه زیبایی ، وجود فرم های قشنگی است که در هماهنگی با فرم کلی قرار دارند . هماهنگی موجود بین اجزاء از طرفی ، و اجزاء با کل از طرف دیگر باعث می گردد که ساختمان چون پیکری واحد و کامل به نظر آید .

برای پالادیو زیبایی مفهوم ذهنی نداشت بلکه تنها عینیتی بود که در ارتباط با معماری قابل تجربه بود .

کانت (۱۸۰۲ - ۱۷۲۴) بر این اعتقاد بود که این تنها سلیقه است که زیبا را از نازیبا مشخص می‌کند. زیبا به طور کلی آن چیزی است که محسوسات ما را در جمع به صورتی هماهنگ در بیاورد. بر این اساس می‌بایستی درک زیبایی یک فرم بدون کار فکری انجام شود.

هگل (Hegel) (۱۸۳۱ - ۱۷۷۰) با تکیه به نظریات افلاطون و کانت قائل به دو نوع زیبایی شد: زیبایی طبیعی و زیبایی هنری که او دومی را برتر از اولی می‌دانست با این استدلال که: چون زیبایی هنری از روح زاینده شده است پس زیبایی است دوباره زاده شده. به نظر هگل ادراک زیبایی هنری مورثی نیست، غریزی هم نیست بلکه بایستی آموخته شود و این زیبایی که باید آموختنی باشد را سلیقه می‌گوییم.

برنارد بولزانو (Bernardo Bolzano) (۱۸۴۸ - ۱۷۸۱) که همزمان با هگل بود در این زمینه با او اتفاق نظر نداشت و بر این نظر بود که شناخت زیبایی مستلزم کار فکری نیست و می‌گفت: چیزی را زیبا می‌نامیم که تنها نگاه کردن به آن ما را محفوظ کند و این حظ بصر را حتی در یک نگاه گذرا و بدون اینکه ما به خودمان زحمت آن را بدهیم که یک یک اندیشه‌هایی را که در آن نهفته است بشناسیم نیز به ما عرضه کند. شناخت زیبایی بدون صرف نیرو است و به عکس به ما نیرو می‌دهد.

گوستاو فخنر (Gustav Fechner) (۱۸۸۷ - ۱۸۰۱) در سال ۱۸۶۰ سعی کرد که ارتباط بین یک تحریک حسی به عنوان پیام و تجزیه و تحلیل آن از طرف گیرنده را دریافته و قوانین حاکم بر این رابطه را کشف نماید. به این ترتیب مطالعه در اصول ادراک به صورت رشته جدید از علوم در آمد.

فرانک لوید رایت از زیبایی در ارتباط با گلهای سخن می‌گوید و آنها را چنین وصف می‌کند: بافت طبیعی از فرم کلی خود به سوی بافتی خاص تکامل می‌یابد تا آن شکوفایی را که ما را به خود جلب میکند پیدا کند و در فرمایش به ما طبیعتی را بازشناساند که پدید آورنده اوست. ما با طبیعت گیاهی سروکار داریم. قانون و نظم منبای ظرافت و زیبایی تکامل یافته اند. زیبایی تظاهر تناسبی است اصولی به صورت خط، فرم و رنگ تناسبی چنان صادقانه که گویی فرم و رنگ علت وجودی خود را به نمایش گذاردن طرحی ازلی می‌جویند.

تنها تنوع فرم و رنگ طبیعت نیست که رایت را به تحسین واداشته است، بلکه قانونمندی نظم، تعادل و وحدت مستتر در طبیعت است که وی را شیفته کرده است. رایت در ادامه نظریه خود را می‌گوید: وقتی که چیزی را زیبا می‌دانیم، به نحوی غریزی صحت آن را نیز تأیید می‌کنیم. در این صورت ما تلویحا نظم و قانونمندی حاکم بر آن را نیز به رسمیت می‌شناسیم. یا چنانچه اتو واگنر می‌گوید: چیزی غیر عملی نمی‌تواند زیبا باشد. (گروتز، ۱۳۸۴)

منابع

۱. پاکزاد، جهانشاه، (۱۳۸۸). مبانی نظری و فرایند طراحی شهری، تهران: نشر شهیدی، ص ۳۷
 ۲. گلدمن، آلن. (آذر ۱۳۸۵). زیبایی شناسی، ترجمه: روح الله عطایی، مجله رواق هنر و اندیشه (۵)، ص ۸۸
 ۳. کروچه، بندتو. (۱۳۸۱). کلیات زیبایی شناسی، ترجمه: فواد روحانی، تهران: علمی و فرهنگی، چاپ اول
 ۴. سجده، آیه ۷، بخشی از آیه «همان کسی که هر چیزی آفریده است نیکو آفرید.»
 ۵. سوره تین، آیه ۴.
 ۶. گروتز، بورک کورت (۱۳۸۴)، زیبا شناسی در معماری، ترجمه دکتر جهانشاه پاکزاد، مهندس عبدالرضا همایون، چاپ پنجم
 ۷. لنگ، جان (۱۳۹۴)، آفرینش نظریه معماری: نقش علوم رفتاری در طراحی محیط، ترجمه دکتر علیرضا عینی فر، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ هشتم.
 ۸. پاکباز، زیبایی شناسی در هنر؛ دایره المعارف هنر، انتشارات. فرهنگ معاصر، تهران، ۱۳۸۰.
- [9] Gatto, M. F., Environmental unit: An arbitrary ecosystem for land evaluation, AGEE, 1992, pp.69-85

SID



سرویس های ویژه



سرویس ترجمه تخصصی



کارگاه های آموزشی



بلاگ مرکز اطلاعات علمی



سامانه ویراستاری STES



فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی



نوبت آتومس
بررسی مقاله ای متون (مقدماتی)

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)



PROPOSAL
پروپوزال

نوبت آتومس
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی



ISI
Scopus

نوبت آتومس
آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو